

Nr 68.

Av herr **Gustafsson, Per, m. fl.**, om viss ändring av villkoren för lån ur arbetarsmåbrukslånefonden.

Den av fjolårets riksdag beslutade arbetarsmåbrukslåneverksamheten har hälsats med tillfredsställelse i alla landsändar, som därav berörts. Kungl. Maj:tt har även i årets statsverksproposition bebådadt förslag om ej allenast verksamhetens fortsatta bedrivande utan ock dess utvidgning till att omfatta alla delar av riket samt omslutning jämväl av andra arbetarkategorier än de från början avsedda. Därom är intet annat än gott att säga.

Vad som emellertid i flera landsändar vållat ej ringa besvikelse äro bestämmelserna i 9 § första stycket, där det heter att "medelst lånet bör *nytt* jordbruk bildas". Detta innebär en ur social synpunkt föga nyttig spärr för lagens tillämpning även i sådana fall, där omständigheter föreligga, som fullt motivera låneverksamhetens utsträckning även till småbruk, som befinna sig i mera färdigt skick. I en del skogsbygder, där odlingsmöjligheterna utnyttjas till det yttersta, finnas åtskilliga småhemman tillgängliga av den typ, som här avses, med odlad jord och nödiga byggnader, men föga odlingsbar mark för ytterligare arealutvidgning. Många medellösa jordbrukarsöner och skogsarbetare skulle intet högre önska än att komma i besittning av ett dylikt hemman såsom stöd vid sidan av det merendels begränsade arbetet i andra yrkesgrenar. På grund av lagens bestämmelser om *enbart* nybildning stanna dessa planer emellertid vid blotta önskemålet. Och med de tilltänkta möjligheterna till arbete å annat håll, som nu föreligga, blir resultatet endast nya arbetslösa till de många som finnas förut. Under dylika förhållanden vore det endast lyckligt om staten med tillämpande av principen "hjälp till självhjälp" här trädde stödjande emellan på samma sätt som vid direkt nybildning av småhemman.

Sociala jordutredningen har varit inne på samma tankegång, då den i sitt utlåtande yttrar:

"Fall kunna emellertid inträffa, då det ur sociala synpunkter kunde anses lämpligt att medgiva sökanden att erhålla lån för att förvärva redan bebyggd och odlad lägenhet." Vederbörande departementschef ansåg sig dock i verksamhetens begynnelse ej kunna ansluta sig till detta medgivande, men framhöll att "skulle framdeles befinnas ändamålsenligt att rörelsen utvidgas till att omfatta jämväl köp av redan befintliga jordbruk, torde en dylik utvidgning få ankomma på nya beslut av statsmakterna."

Alla tecken tala för att en dylik utvidgning nu bör ske. Då lösensordet "tillbaka till jorden" i nuvarande tidsläge fått en allt större aktualitet, bör

det vara staten angeläget att på alla lämpliga sätt underlätta möjligheterna för vår lantungdom att kvarstanna vid torvan i stället för att öka trängseln vid industrien och de andra yrkena. Även om ett större anslag till härför avsedda låneverksamhet för den skull bleve erforderligt, vore det dock ur samhällssynpunkt endast till nytta och gagn.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av 9 § i kungörelsen om arbetarsmåbruksstatslån, att innehållet får i huvudsak följande lydelse:

''Arbetarsmåbrukslån — — — annan verksamhet. Medelst lånet bör *helst* nytt jordbruk bildas, dock må, där möjligheterna till nybildning äro begränsade eller eljest särskilda omständigheter föreligga, även förvärv av redan befintliga jordbruk kunna ske.

Arbetarsmåbrukslån — — — sägs.''

Stockholm den 20 januari 1934.

Per Gustafsson.

Anton Pettersson.

Per Andersson.

Axel Löfvander

Gunnar Bodin.
